

M.S.W.Sem-II (CBCS - 2016 Course): Winter - 2017

SUBJECT : HRM & LW - 4: UNORGANIZED LABOUR

Day : Tuesday
Date : 10-10-2017

W-2017-0376

Time : 10.00 AM To 1.00 P.M.
Max. Marks : 60

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
- 3) Answers to both the sections should be written in **SEPARATE** answer books.

SECTION - I

- Q.1** Write short notes on **ANY TWO** of the following: [10]
- a) Laws related to unorganized labour
 - b) Women labour
 - c) Aims of social security

- Q.2** Define the term bonded labour and discuss the various issues related to bonded labour. [10]

OR

Explain in detail various important provisions the Contract Labour Act, 1972.

- Q.3** Discuss various problem faced by child labour in unorganized sector. [10]

OR

Highlight various social security scheme in India.

SECTION - II

- Q.4** Write short notes on **ANY TWO** of the following: [10]
- a) Social Insurance
 - b) Labour welfare
 - c) Problems of working conditions

- Q.5** Discuss in detail various issues related to health and safety of unorganized labour. [10]

OR

Explain in detail the role played by NGO's in the development of unorganized labour.

- Q.6** Explain in length various constitutional provisions related to unorganized labour. [10]

OR

Discuss evolution of social security in India.

* * * *

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ३) दोन्ही विभाग वेगवेगळ्या उत्तरपत्रिकेत लिहावेत.

विभाग-१

- प्र.१ टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) (१०)
- अ) असंघटित कामगारासंबंधीत कायदे
 - ब) महिला कामगार
 - क) सामाजिक सुरक्षेचे ध्येय

- प्र.२ वेठबिगारी कामगाराची व्याख्या करा आणि वेठबिगार कामगाराच्या विविध घटकावर (१०)
सविस्तर चर्चा करा.

किंवा

कंत्राटी कामगार कायदा १९७२ च्या महत्वाच्या विविध तरतुदी स्पष्ट करा.

- प्र.३ असंघटित क्षेत्रातील बालकामगाराना भेडसावणाऱ्या विविध समस्यांवर चर्चा करा. (१०)
किंवा

भारतातील विविध सामाजिक सुरक्षा योजनेवर प्रकाश टाका.

विभाग-२

- प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) (१०)
- अ) सामाजिक विमा
 - ब) कामगार कल्याण
 - क) कामाच्या स्थितीचे प्रश्न

- प्र.५ असंघटित कामगारासंबंधीत आरोग्य व सुरक्षे संबंधीत विविध घटकावर सविस्तर चर्चा करा. (१०)
किंवा

असंघटित कामगाराच्या विकासात बिगर सरकारी संस्थेने पार पाडलेल्या भूमिका स्पष्ट करा.

- प्र.६ असंघटित कामगारासंबंधित राज्यघटनेतील विविध तरतुदी स्पष्ट करा. (१०)
किंवा

भारतातील सामाजिक सुरक्षेच्या उत्क्रांतीवर सविस्तर चर्चा करा.